

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celote no v Jugo-
slaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1 stolp peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Davčna politika
seljačke demokracije

Zagrebska oblastna skupščina je razpravljala na seji 2. januarja oblastni proračun. Z ozirom na to, da so pri nas vpili Žerjavci in Pucljevci proti oblastnim davščinam, češ, da mora kriti primanjkljaj država in da se ne sme uvesti nobena nova davščina, je ta proračun za nas jako zanimiv in poučen, ker iz njega vsakdo lahko spozna smernice davčne politike demokratsko-radičevske koalicije.

Oblastni proračun zagrebski predvideva približno enako velike izdatke kakor proračun ljubljanske oblasti: krog 55 milijonov dinarjev, od te vsote odpade n. pr. na stroške za oblastno skupščino 715.000 Din (v ljublj. oblasti 550.000 Din), za ob. odbor 626.550 Din (390.000 Din), za nar. gospodarstvo (kmetijstvo) 6.281.000 Din (9.172.400), za javna dela 10.212.200 Din (10.779.000). Državna dotacija znaša za tri četrt leta nad 17 milijonov Din (v ljublj. oblasti za celo leto krog 26 milijonov Din) Proračun ljubljanske oblasti je terej, kar se tiče produktivnih izdatkov, bolj dotiran.

Sijajen je davčni šopek, ki ga poklanja zagrebska oblast svojemu prebivalstvu. Predlagajo se namreč te davščine:

25 odstot. oblastna doklada na direktne davke (na zemljiški davek, na pridobnino III. razreda, na posebno pridobnino, na davek priv. nameštencev in na hišni davek.);

dalje sledeče oblastne takse:

1. na varieteje, kabarete in slična nočna zabavišča 30 odstot. od brutto-dohodka,

2. 5 odstot. od vstopnice za kinematografe;

3. na vse vrste zabav, iger in glasbenih produkcij 50 odstot. drž. takse;

4. od vsake lovske karte po 20 Din, od ribarske 10 Din;

5. od zakupnine lovišč 50 odstot. zakupnine;

6. na luksuzne pse 50 odstot. mestne ali občinske takse;

7. od orožnih listov 50 odstot. drž. takse;

8. od vseh vrst obrtnih in trgovskih dovoljenj 50 odstot. drž. takse;

9. na vse vrste oglasov 50 odstot. državne takse;

10. od sportskih uredb 30 odstot. na vstopnice nad 15 Din;

11. na sekanje lesa po 2 odstot. od vrednosti lesne množine;

12. Na tramvajske karte nad 1.50 Din 20 odstot. od vrednosti;

13. takse na živinske potne liste po 1—2 Din od komada za živinorejski fond;

14. taksa na motorna vozila:

a) na osebne avtomobile po prvotni nakupni ceni 1/2 odstot. do 1.75 odstot., do največ 100 Din na leto;

b) na motocikle 50—100 Din, za priklole 30 Din;

c) na tovarne avtomobile do 500 kg nosilnosti 500 Din, do 1000 kg 800 Din, za vsako sledečo tono 400 Din;

15. takse na razkošje 50 odstot. mestne ali občinske takse.

Poleg tega se uvaja trošarina in sicer: na žgane pijače po 5 Din od hl. in stopnje, na pivo po 20 Din po hl. in stopnji piva, na vino 7 par od litra.

Zagrebska oblastna skupščina bo segla torej mnogo dalje in globlje kakor ljubljanska (izvzemši špirit in žganje). To si naj zapoje naši radičevski demokrati, ko hujskajo po deželi proti oblastnim davščinam!

Glavni gornik v debati, oddelni predstojnik za finan. e. dr. Krajač, je poudarjal, koliko trošijo druge oblasti za osebne izdatke, tako n. pr. daje belgrajska oblast pri proračunu 30 milijonov Din eno petino za osebne izdatke, baška pa pri proračunu 13 milijonov dinarjev celo 6 milijonov. »Naš novi proračun je naš delovni program. Vsega ne bomo mogli izvršiti, ali izvršiti hočemo, kolikor bomo mogli. Od 55 in pol milijonov dinarjev odpada 17 milijonov na drž. dotacije in 10 milijonov na posojilo. Ostalih 28 milijonov dinarjev se ima pobrati z dokladami, taksami in trošarino.«

Zagrebska oblastna skupščina, v kateri vlada absolutno seljačka demokracija, je torej, da pokrije primanjkljaj, segla po istih sredstvih kot ljubljanska, samo s to razliko, da je ljubljanska skupščina naložila 25 odstot. doklado samo na delniške družbe (ne pa zemljarino, hišni davek, višji obrtni davek in davek na plače zasebnih nameštencev). Izmed taks, ki jih hočejo uvesti v Zagrebu, bo zlasti občutna 2 odstot. taksa na posekano množino lesa in na motorna vozila, na zakupnino lo-

Zopet nasilen akt proti slovanskemu
zadružništvu

e Pulj, 4. jan. (Tel. »Slov.«) Prefekt Cavalieri je s prefekturnim odlokom razpustil Istrsko posojilnico in imenoval za komisarja profesorja dr. Ezio Bigi. Odlok se je izročil predsedniku upravnega odbora g. Mihaloviču. Istočasno je bil aretiran Mate Crnica, ravnatelj posojilnice, in no dolgem zasliševanju odveden v zapor. Prefekt motivira razpust takole:

Pri pregledovanju knjig so oblasti ugotovile več nerednosti, tako n. pr. je posojilnica dajala visoka posojila članom upravnega odbora, predvsem ravnatelju Crnici. To se je godilo proti pravilom zaveza samega, katerega namen je, da podeljuje predvsem kmetom majhne agrarne kredite in s tem podpira kmetijstvo. Pazinska podružnica Istrske posojilnice je imela že nad eno leto prefekturnega komisarja

»Popolo di Trieste« in »Piccolo«, ki sta

priobčila to vest istočasno in v enaki stilizaciji, poudarjajo, da se razpust ni izvršil radi nedavnega vloma v posojilnično blagajno, pri čemer je posojilnica trpela 60.000 lir škode. Policija je radi vloma aretirala vratarja Kristaviča in njegovo ženo. V krogih istrskih fašistov se je vest o razpustu sprejela z velikim zadoščenjem, v kolikor so ti krogi mnenja, da je z razpustitvijo Istrske posojilnice padla zadnja ovira za ustanovitev italijanske podružne zveze v Pulju po načrtu poslanca Mracha, fašistovskega pokrajinskega tajnika za Istro. Ta zveza naj bi odtegnila istrske posojilnice vplivu Trsta in tržaške Zadružne zveze, pri kateri so istrske posojilnice včlanjene. Puljski prefekt je že pred par meseci razpustil italijansko Zadružno zvezo v Poreču in imenoval prefekturnega komisarja posojilnicam v Zminju, Kaštelirju, Sv. Martinu, Susaku, Uniji ter pazinski podružnici Istrske posojilnice.

Viharna razprava o proračunu notranjega
ministrstva

Napadi radi režima v Južni Srbiji — Siloviti medsebojni očitki Vukičevića in Pribičevića — Dva vzora: Pavle Radič proti separatizmu, Pribičević proti strankarstvu v upravi — Tudi za smeh in zabavo je dobro preskrbljeno

r Belgrad, 4. dec. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor je danes ves dan razpravljal o proračunu notranjega ministrstva. Debata o tem proračunu je bila mestoma zelo burna. Posebno za časa Pribičevićevega govora. Pribičević je zelo ostro napadel predsednika vlade in današnji režim.

Debato o tem proračunu je otvoril sam notranji minister Vukičević. Dejal je, da proračuna notraj. ministrstva ni mogoče še bolj skrajšati. Določilo se je toliko, kolikor je nujno potrebno za vse uradništvo. Prosi odbor, da sprejme povišanje postavke za orožništvo. To povišanje zahteva z ozirom na razmere v južni Srbiji in za straženje prog v južni Srbiji. To je potrebno zaradi pogostih nemirov, ki jih izzivajo razbojniki makedonskega komiteta.

Takoj nato je dobil besedo Pribičević, ki je izvajal, da je bila Srbija pred vojno magnet, ki je privlačeval vse dele našega naroda. Srbija je pred vojno predstavljala gnezdo za borbo, za svobodo in zedinjenje vsega našega naroda. V poslednjem času pa se je povsem spremenilo. O razmerah v južni Srbiji se govori povsem drugače. Za greh se smatra, če se južna Srbija imenuje s pravim imenom Makedonija. To se takoj proglasi za protidržavno. Ostro obsoja predsednika vlade, ker je na shodu v Skoplju dejal: »Ne volite me zaradi mene, marveč zaradi mojega položaja.« To je mogoče samo v absolutistični državi. Sramota je, da se v južni Srbiji kandidirajo tisti, ki se ne morejo kandidirati v Srbiji. Od 43 poslancev iz južne Srbije jih je 23 izvoljenih z voljo policije. Nedavno je vlada razglasila, da je 42 ukrepov za južno Srbijo. Vukičević: »To ste si vi izmislili. Vlada tega ni razglasila.« Pribičević pravi, da z ozirom na to predsednikovo izjavo lahko smatra, da ni vlada ničesar sklenila, ker je zadovoljna s takšnim stanjem, kakršno je v južni Srbiji. Pribičević obsoja Vukičevića, ker je v Bregalnici postavil za zastopnika velikega župana aktivnega podpolkovnika Mihajloviča, češ, da je to v nasprotju z zakonom. Vukičević: »On ni niti veliki župan, niti njegov namestnik.« Pribičević: »Kaj pa je potem?« Vukičević: »On je izvrševalec dolžnosti.« Pribičević nadaljuje, da zakon o splošni upravi ne pozna izvrševalec dolžnosti. Če hoče Vukičević militarizirati policijo, naj da v skupščini sprejeti tozadevno poseben zakon. Lahko si mislimo, kakšen vtis ima Evropa, če se mora v južno Srbijo postaviti aktiven polkovnik za velikega župana. Tam v južni Srbiji obstoja samo ena stranka. Kdor ni minister, je izven zakona. Moj brat Adam dobro pozna razmere, ker je osem let živel tam. Vukičević: »Tam živi vaš drugi brat Milan.« Pribičević: Omenjam tistega, ki piše

više in cela vrsta drugih taks. Končno je tudi trošarina na alkohol (izvzemši žganje in špirit) višja, tako na vino 65 par od litra, v ljubljanski oblasti pa 35 par. Naši ljubljanski radičevi imajo sedaj priliko, da svojo agitacijo med vinogradniki занesejo na Hrvatsko in tam začno pometati pred lastnim pragom.

Proračun zagrebske oblasti dokazuje vso

ničnost in votlo vpitje demagoške opozicije ljubljanske oblastne skupščine. Ako hočejo samouprave res delati — in to boli najbolj naše seljačko demokracijo pri nas — si morajo tudi poiskati vire dohodkov. To in nič več je storila ljubljanska oblastna skupščina in sicer po našem mnenju previdno in smoteno.

K razpravi v finančnem odboru

Dr. Voja Marinković

ker nima orožja, ne samo da volkovi ne usmiljeno koljejo živino, marveč so padle tudi človeške žrtve. Vukičević: »Zakon o nošenju orožja se nahaja pred skupščino.« Lazič: »Ta zakon ni dober. Zakon mora biti v korist ljudstvu, ne pa v škodo. V nekaterih krajih ljudstvo umira od gladu.« Dalje je govoril o okrajnih glavarjih v Srbiji, ki so politični agitatorji. Izjavlja, da bo glasoval proti, ne samo iz političnih razlogov, marveč da pokaže odločno voljo proti režimu.

Črnogorec Buniša Račić je govoril o težkem položaju v Crni gori. Njegov govor je bil zelo živahen in vesel, ker je v svojem govoru razvil tezo, da bi se morala naša država od vsega začetka drugače razviti, in sicer v smislu velikosrbskega programa, katerega on vedno zastopa. Na koncu govora, v katerem je napadal zdaj opozicijo, zdaj vlado, je apeliral na vse poslance, da naj se zedinijo na to, da se naša država odslej imenuje Srbija in da se vsi zakoni bivše Srbije razširijo na vso državo, češ, da je to v interesu države in miru. Njegov govor je bil predmet splošne veselosti in smeha.

Dr. Drljevič, črnogorski federalist, je v temperamentnem govoru napadel sedanega predsednika vlade, radikale in demokrate, češ, da so enaki v pogledu na naše notranje zadeve. Oboji izvajajo isto politiko strankarstva. Niti najmanj se ne ozirajo na stvarne ljudske potrebe in zakonske predpise. Navaja drastične slučaje režima v južni Srbiji, kjer se ljudje s silo gonijo na orožniški kuluk, da morajo čuvati železniške proge pred razbojniki itd. Predsednik vlade: »To ni resnica, vi ste si to izmislili.« Drljevič: »Nisem se tega izmislil. To je razvidno iz proračuna, kjer zahtevate kredit za letne čete za južno Srbijo in Crno goro. Režim, kakršen se je uvedel, je naročen, in nam zelo škoduje pred vso Evropo. Govori o zločinah orožništva v Crni gori, kjer orožniki sami pobijajo ljudi. Izjavlja, da bo glasoval proti.

Pavle Radič je v svojem govoru protestiral, ker vladna večina bagatelizira delo in kritiko opozicije, ki sama govori v finančnem odboru. Pozval je finančni odbor, da ostro obsodi tak nastop vladne večine in da naj začne z resnim delom, ker se lahko samo v finančnem odboru kaj resnega stori. Pozneje v skupščini ni časa. Nato je kritiziral proračun in dejal, da je temeljna razlika med današnjo vladno večino v tem, da vladna večina gleda na to, kako priti na oblast, kako se obdržati na vladi in da so s tem za njo vsi problemi rešeni. Radičević pa so za to, da se vse delo usmeri v to, da se popravijo težke razmere. Nam ne gre za vlado za vsako ceno. Govoril je o delu radičevcev in radikalov in pravi, da radikali povsod izvajajo separatizem. Nato kritizira režim in navaja slučaje iz svojega potovanja po Makedoniji, kjer so mu to pripovedovali. Potem je govoril o strahotah v belgrajski Glavnjaci.

Po Radičevem govoru se je seja zaključila in se bo nadaljevala jutri. Prvi bo govoril Demetrovič. Finančni odbor bo jutri dokončal razpravo o notranjem ministertvu, nakar se bodo seje za štiri dni odgodile na čas po pravoslavnih božičnih praznikih.

Odpor radičevcev proti Pribičeviću se veča

r Belgrad, 4. jan. (Tel. »Slov.«) Današnje časopisje prinaša izjavo Stjepana Radiča, v kateri Radič potrjuje, da v resnici obstoja nezadovoljstvo v vrstah njegovega kluba radi ustanovitve seljačko-demokratske koalicije. Ta izjava Stjepana Radiča potrjuje našo tozadevno vest o tem, da dobivajo Radičevi poslanci od svojih volivcev preteča pisma, v katerih zahtevajo, da prekinejo vsako zvezo s Pribičevićem in samostojni demokrati. Izjava je izzvala živahne komentarje, posebno z ozirom na to, ker je Pribičević takoj, ko so prišle te vesti v javnost, odločno demantiral, da bi obstajalo kakšno nezadovoljstvo v vrstah radičevcev. Stjepan Radič je s tem demantiral Pribičevića. Ugleden demokrat je izjavil sledeče: »Pribičević se je zaletel z demantiranjem o tem, da obstoja nezadovoljstvo v Radičevih vrstah. Zanimivo bi bilo čuti Radičevo izjavo. Pribičevićeva politična taktika ni upravičena. V borbi proti režimu ne izbira sredstev. Moje mnenje je, da bo Pribičević radi te taktike čutil resne posledice. Pred 25 leti je bil en sam Radič, sedaj sta dva, eden je Radič, drugi je Pribičević.«

Za red na železnicah in znižanje osebnega tarifa

r Belgrad, 4. jan. (Tel. »Slov.«) V železniškem ministrstvu se je osnoval poseben oddelek, ki bo imel dve nalogi, da bo gledal na to, da povsod vladata red in disciplina v vseh prometnih ustanovah, posebno pa se bo gledalo na to, da se naša prometna služba glede prevoza potnikov izboljša.

r Belgrad, 4. jan. (Tel. »Slov.«) Začetkom letošnjega leta bi imel stopiti v veljavo novi železniški tarif za potniški promet, ki pomenja znatno znižanje, posebno za brzovlake. V prometnem ministrstvu se je sklenilo, da stopi novi tarif v veljavo šele 1. marca. Do tedaj se bodo izvršile nove reforme v prometu.

Za milo izterjevanje zaostalih davkov

r Belgrad, 4. jan. (Tel. »Slov.«) Na zahtevo gospodarskih organizacij je glavno ravnateljstvo za davke izdalo vsem svojim podrejenim organom nalog, da urede pobiranje davčnih zaostankov tako, da ne bodo davkoplačevalci primorani trpeti občutne škode. Posebno priporoča glavno ravnateljstvo, da se omogoči postopno plačevanje davkov.

Občni zbor magistratnih nameščencev

Iz vrst magistratnih nameščencev smo glede tega zbora se prejeli: Prav so naglašali govorniki, da je potrebna solidarnost. Toda solidarnost izrabljati v politične namene menda ni namen stanovske organizacije. Na zborih so govorniki govorili v takem tonu, da je nujno slediti vtis, da je samo SLS kriva vseh nerodnosti, ki se zgodijo na magistratu, dasi vsi vemo, da so ravno sosvetniki SLS vse storili, da bi odvrnili zadnjo nerodnost z izplačilom plač. Skrajno netaktnost napram tovarišem drugih političnih naziranj so si dovolili uradniki SDS, ki so vpili »Živijo Puce. Ali hočete popolnoma zagreniti velikemu delu uradništva sodelovanje v društvu? Ali smatrate, da je za društvo koristno, če ima javnost vtis, da je to podružnica SDS? Če hočete to, potem povejte naravnost, da se bodo drugi uradniki vedeli ravnati.

Kajti ne prenaša vsak lahko tako grde hinavščine kot je igra SDS z zadnjim izplačilom. Tisti, ki so prvi vedeli za stvar in bi nerodnost lahko preprečili, so pristali SDS. Tisti, ki so svetovali, da naj komisar ustavi izplačilo, so pristali SDS. Če je komisar nasel tem intrigam, ki jih je spletla SDS zato, da lahko vpije proti klerikalcem, ali naj zato stanovska organizacija daje firmo v pomoč za uspešnejše hujskanje? Tolika brezvestnost vendar presega vse meje.

Ministrskega predsednika je ugnala opozicija

Čujte in strmitel »Jutro« piše črno na belem, da je opozicija prisilila ministrskega predsednika, da je moral priti v finančni odbor poslušati njene levite. To ve »Jutro«. Noben drug list v državi tega ne ve. Nikomur ni nič znanega. »Jutro« pa to trdi in točno popiše, kako se je to zgodilo, dasi se ni nič takega zgodilo. V tem oziru ima »Jutro« res »frišne« in originalne novice. Tistim, ki jim taka dnevna hrana prija, dober tek!

Najsvetlejša točka

minulega leta je kmečodemokratska koalicija, trdi dr. Žerjav. V Belgradu pravijo, da je dr. Žerjav nezadovoljen, tako pravi. Mož boči jemlječ.

Zavzeti za procvit samouprav

so SDSarji tako, da so 4 leta sedeli v vladi, pa samouprav nismo dobili. Dr. Žerjav, ki je na novega leta dan o tem zavzetju pisal, je razpustil toliko občinskih samouprav in odstavil toliko županov, da imamo že pregovor, da je SDS tak varuh samouprave kakor mačka mesene klobase.

Intervencija male antante v Budim pešti?

Mala antanta zahteva odgovor od Budimpešte — Odkrita pošiljatev je bila že deseta

Intervencija male antante v Budimpešti

v Praga, 3. januarja. Tihotapstvo orožja na avstrijsko-madžarski meji je dalo povod za živahno izmenjavanje misli med kabineti male antante. Čuje se, da bo mala antanta najprej prosila v Budimpešti za pojasnila. V oficijelnih češkoslovaških krogih obravnavajo to afero rezervirano. Na intervencijo pri Društvu narodov se še ne misli. Češki listi zahtevajo energične korake proti Madžarski, ki je prevarala zaupanje veselih in kjer se je iredentistični pokret radi Rothermerejeve akcije povečal. »Pravo Lidu« piše, da ni treba nobenega komentarja o tem, proti komu pošilja Italija svojim zavzemnikom orožje. »Češko Slovo« izjavlja, da postaja Madžarska vedno bolj sod smodnika v Evropi.

Dunaj, 3. jan. Že par tednov se iz Italije prevažajo na Madžarsko orožje v veliki množini. Pošiljatev gredo iz Verone preko Trbiža, Beljaka, Celovca do Sv. Gottharda na Madžarskem. Prevažajo se strojne in topovi malega kalibra, ki se pošiljajo pod napačnimi deklaracijami na napačne naslove. Prejemnika predstavlja nek spediter na Slovaškem, ki pa ne eksistira. Pošiljatev orožja se ob prevozu skozi

Madžarsko iztovorijo. Baje je v zadnjih tednih prišla na Madžarsko že deseta pošiljatev orožja. Poslednjo pošiljatev so odkrili takole:

Na novega leta dan je prispela v Sv. Gotthard pošiljatev petih vagonov. V tem obmejnem mestu delujeta avstrijska in madžarska carinarnica skupaj. Avstrijska carinarnica je za poskušnjo odprla en vagon. V njem je našla namesto napovedanih strojnih delov razložene dele strojnih pušk. Avstrijska carinarnica je hotela teh pet vagonov poslati nazaj, ker je manjkalo avstrijsko dovoljenje za prevoz. Madžarska obmejna oblast pa se temu ni udala, češ da so vagoni že na madžarskih tleh. Vsled tega je prišlo na postaji do ostrega prepira. Ker ni imela avstrijska carinarnica nobene oborožene moči na razpolago, je morala popustiti Madžarska je namreč imela na razpolago obmejno policijo in vojaštvo.

Teh pet vagonov italijanskih strojnih pušk je bilo naslovljenih na postajo Satoralajuhely. Ta postaja leži v CSR, mesto samo pa na ogrskem ozemlju. Tudi to pot naj bi pomagala zvijača, da se pošiljatev orožja naslavlja na ozemlje CSR, pri prevozu skozi Madžarsko pa se iztovori.

Trajen spomin

je SDS, tako je zapisal dr. Gregor Žerjav na novo leto. Resnico je napisal: Trajen opomin je SDS in še desetletja po njeni smrti bo grenak spomin na cekin.

Že pol desetletja

ej dr. Žerjav nezadovoljen, tako pravi. Mož se je v preveliki jezi vračunal. Saj je komaj dve leti, ko je vsemu svetu oznanjal svojo srečo in srečo SDS, ko je menderala druge v prah. Tedaj je bil mož zadovoljen, ko je SDS živela od belgrajske masti in verjamemo, da si želi nazaj tistih »par mesecev, ko smo bili v vladici« — pa so minili.

Debata o prosvetnem ministrstvu

Kadar poslanci SDS v parlamentu najbolj nesrečno odrežejo, mora »Jutro« zapisati, da klerikalci sploh molče.

Tako je z debato o proračunu ministrstva za prosveto. Mi smo poročali o vseh govornikih, ki so v tej stvari govorili v sobotni seji. »Jutro« pa se na celem zlaže, da klerikalna poslanca Smodej in Pušenjak nista izpregovorila besede.

Tudi sicer misli SDS, da bo vsled redukcijske politike, ki jo je zagovarjal intimen prijatelj naših demokratov dr. Kumanudi, mogla hujskati. Mi izjavljamo, da se s prosvetnim ministrom ne strinjamo in Jugoslovanski klub bo slejkoprej vztrajal na stališču, da nam mora ostati neokrnjena cela univerza.

Seia finančnega odbora

Prejeli smo z ozirom na članek »Seia finančnega odbora« v št. 281 »Slovenca« od 13. 12. 1927 sledeči popravek: »Ni res, da bi bil jaz rekel v svojem govoru od 12. t. m. na seji finančnega odbora, da se mora najti način, da se ukine ena ali druga fakulteta v Ljubljani in Zagrebu, marveč je nasprotno res, da sem govoril proti takšnemu ukinitju in je res, da sem bodesečno izjavil: »Nemoralno je pozitivne zakone o univerzah menjati z uredbami, vse to se mora umakniti iz finančnega zakona. Mogla bi se sicer najti večina za redukcijo univerze, toda s tem bi se vprašanje na najopasnejši način ponovno stavilo na dnevni red. Nadejam se, da bo vlada umaknila v plenumu nesrečni čl. § 44 in izjavljam, da ga bomo skušali preprečiti z vsem sredstvi.« Z odličnim spoštovanjem dr. Gregor Žerjav, nar. poslanec.

Ruski parnik z 200 potniki potopljen.

v Bukarešt, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Listi poročajo, da se je med ruskim pristaniščema Nikolajevskim in Novorosijskim včeraj potopil ruski potniški parnik »Ogoja« z 200 potniki.

Novi krediti za preteklo leto

v Pariz, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Francoska vlada je predložila v odobritev vrsto novih naknadnih kreditov za preteklo leto, ki po odbitku 52 milijonov prihrankov predvidevajo 95,7 milijonov novih izdatkov. Prebitek drž. gospodarstva v letu 1927., ki se je prvotno proračunal na 2 do 3 milijarde, se je znižal samo na 750 milijonov. Novi izdatki se v glavnem tičejo vojske, mornarice in zrakovplovstva.

Odlikovan'e poslanika Darda

r Pariz, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Francoski poslanik v Belgradu Dard je odlikovan s poveljniškim redom Legije časti. Osrednji odbor potrdil izključitev opozicije.

Osrednji odbor v Moskvi potrdil izključitev opozicije

v Moskva, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Centralni izvršilni komitej je na predlog komunistične stranke sklenil, da odstavi z njihovih mest vse iz stranke izključene opozicionalce, ki so imeli kake funkcije v izvršilnem komiteju, med drugimi Trockega, Sinovjeva, Kamenjeva in Rakovskega. Vodja severnokavkaskega deželnega izvršilnega komiteja Tolmačov je bil imenovan za notranjega komisarja ruske republike. Namesto Kamenjeva bo baje matematik Oton Schmied, bivši voditelj državnega založništva in nazadnje urednik velike sovjetske enciklopedije, imenovan za poslanika v Rimu. Smatra se, da se bo navzlic napetim odnosom z Anglijo udeležila delegacija leningraške akademije znanosti mednarodnega orientalističnega kongresa v Oxfordu. Streljanje na litovski meji.

Streljanje na litovski meji

v Varšava, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Na litovski meji pri Požminkih je prišlo do boja med litovskimi kmeti in mejnimi stražniki. Nekateri kmetje so zbežali na poljsko ozemlje, kjer se jim bo najbrže dalo dovoljenje za bivanje.

Sahovski kongres

v London, 3. jan. (Tel. »Slov.«) V petem kolu šahovskega kongresa v Hastingsu je Thomas premagal Bürgerja, Sergeant Steinerja, Cole Michella in Knoch Normanna. Igra Jates-Tartakower je bila prekinjena. Igra, ki je ostala nerešena iz 4. kola med Colejem in Sergeantom, je končala remis. Stanje po 5. kolu: Tartakower 3 in pol, Steiner 3, Jates in Bürger 2 in pol, Sergeant in Knoch 2, Cole, Thomas in Mich 1 1 in pol.

Albansko-jugoslovanski sporazum?

r Pariz, 4. dec. (Tel. »Slov.«) G. Briand je sprejel novega albanskega poslanika v Parizu Vronija, s katerim se je dolgo razgovarjal. »L'Information« javlja, da se v italijanskih političnih krogih ta sestanek mnogo komentira. V tukajšnjih krogih vlada mišljenje, da se je na tem sestanku razpravljalo o možnosti sklenitve albansko-jugoslovanskega sporazuma po vzorcu italijanskega pakta. Politični krogi so mnenja, da albanska vlada ne bo delala nqbenih težkoč glede tega predloga, da bi na ta način doprinesla dokaz miroljubnosti. Vendar misli »L'Information«, da Belgrad skupno z Italijo ne bo jamčil albanske neodvisnosti.

Italijanski podkonzulat na Sušaku

r Belgrad, 4. jan. (Tel. »Slov.«) Na Sušaku se bo v najkrajšem času otvoril nov italijanski podkonzulat, ki bo spadal v delokrog generalnega konzulata v Zagrebu. Za šefa je imenovan Barborić, dosedanji vicekonzul v Šibeniku, bivši tajnik italijanskega poslanstva, sin generala Barborića.

Naiprej za zdravjem, potem za politiko

r Bukarešt, 3. jan. (Tel. »Slov.«) »Radore« poroča, da je romunski zunanji minister Titulescu odpotoval v St. Moritz. Pred odhodom je dal časnikarjem sledečo izjavo: V inozemstvo potujem, da popolnoma ozdravim. Čim se mi bo popravilo zdravje, bom odpotoval v Rim, Pariz in Berlin. Smatram, da je velike važnosti, da bo v sedanjem mednarodnem položaju romunsko stališče o zunanjih problemih predmet razprav z ministri velikih držav. Romunska želi miru, njena zunanja politika ne bo nikdar zapustila tega cilja. Poznam miroljubna čustva velikih voditeljev evropske zunanje politike in z zanimanjem pričakujem trenutka, ko bom imel čast se z njimi sestati.

CSR proslavi svečano desetletnico

v Praga, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Ker se bo letos slavila desetletnica obstoja Češkoslovaške, se je sklenilo, da sestavi vsako ministrstvo informacijsko spomenico o svojem dosežkem delovanju. Spomenice bodo izdane najprej v češkem jeziku, potem pa bodo izšle tudi v nemškem, francoskem in angleškem jeziku.

Za novo trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško

r Belgrad, 4. jan. (Tel. »Slov.«) Ob prihodu češkoslovaške parlamentarne delegacije v Belgrad se bodo pričela neobvezna pogajanja za novo trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško. Če bodo ta pripravljala pogajanja potekla ugodno, se bodo pričela oficialna pogajanja med nami in Češkoslovaško v najkrajšem času v Pragi.

Boliševiki vdrl v Besarabijo

v Bukarešt, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Predvčerajšnjim je neka boljševiška tolpa vdrla iz Rusije preko zamrznega Dnjestra v Besarabijo in izropala več hiš v vasi Kruševici. Ustrelili so tudi nekega romunskega policijskega uradnika. Orožniki so tolpo zasledovali, ki pa je po kratkem boju v temi ubežala preko Dnjestra. Isto noč so udrli trije uniformirani oboroženi Rusi v vas Budrino, izropali hišo nekega kmeta in tudi ušli preko Dnjestra.

Tudi lei nai se stabilizira

v Pariz, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Bivši romunski finančni minister Antonescu, ki vodi tu pogajanja radi stabilizacije leja in radi posojila za stabilizacijo, se je vrnil v Bukarešt. Kakor piše »Matin«, pogajanja napredujejo dobro, dasi so nekatere težkoče, posebno kar se tiče zveze med posojilom za stabilizacijo in med likvidacijo romunskih vojnih dolgov v Franciji. Antonescu bo poročal ministrskemu predsedniku Bratianu, potem pa bo razgovore nadaljeval.

Poincare bo vodil tudi novo vlado

v Pariz, 3. jan. (Tel. »Slov.«) »Echo de Paris« poroča, da se bo nova poslanska zbornica sestala 1. junija. Poincare pa bo poskušal, da ostane čim dalj časa v uradu, eventualno potem rekonstrukcije kabineta, ker hoče dokončati svoje z velikim trdom pripravljeno delo sanacije.

Voda vdira v Angliji v hiše.

v London, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Vsled južnega vremena, ki traja od nedelje, in vsled jakega deževja so na Angleškem poplavljeni mnogi kraji. V nekaterih mestih je voda narasla do prvega nadstropja, tako da so se morale hiše izprazniti.

TEREZIJA NEUMANN TOŽI.

v Berlin, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Terezija Neumann iz Konnersreutha je proti nekemu saškemu komunističnemu listu, ki je poročal, da ima Neumannova nezakonskega otroka, vložila tožbo radi razžaljenja časti. O tožbi bo razpravljalo sodišče v Lipskem.

Prenos ostankov pok. Fr. anca Supila v domovino